

KS § 118/24

Svar på remiss Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU2024:9)

KS2024.0145

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2024-05-22	103/24
2 Kommunstyrelsen	2024-06-03	118/24

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna nedanstående yttrande som Skövde kommuns remissyttrande till Utbildningsdepartementet om Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning (SOU2024:9).

Bakgrund

Skövde kommun har mottagit remiss från Utbildningsdepartementet gällande betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammet på remiss till flera myndigheter. Ärendet har varit på remiss hos vård- och omsorgsnämnden vilka har inkommit med ett förslag på yttrande till kommunstyrelsen.

Utredningens uppdrag har varit att genom att utreda hinder och föreslå åtgärder kunna öka tillgången till platser där studenter i sjuksköterskeutbildningen kan genomföra verksamhetsförlagd utbildning för att tillgodose behovet.

Sjuksköterskeutbildningen är en av de största högskoleutbildningarna som leder till yrkesexamen i Sverige. Omkring 5 500 studenter påbörjar årligen utbildningen. Universitetskanslersämbetet bedömer dock att studentantalet behöver öka med 1 000 personer jämfört med dagens nivåer eller cirka 20 procent fram till år 2035 för att motsvara hälso- och sjukvårdens förväntade kompetensförsörjningsbehov. Ett flertal satsningar har gjorts för att utöka antalet utbildningsplatser och öka genomströmningen på sjuksköterskeutbildningen. Lärosäten bedömer att nybörjarplatser enbart kommer att kunna öka med 15% av det bedömda behovet. Brist på platser för verksamhetsförlagd utbildning ses som det enskilt största hindret för utbyggnad. Samtidigt talar prognosen för en utökning av verksamhetsförlagd utbildning med 35 procent eller 56 000 veckor, primärt för att befintliga utbildningar och utbildningsplatser ska nå upp till yrkeskvalifikationsdirektivets krav. Mot denna bakgrund är det enligt utredningens mening tydligt att åtgärder nu behöver vidtas för att öka antalet platser för verksamhetsförlagd utbildning.

För att verksamhetsförlagd utbildning ska kunna bedrivas konstaterar utredningen att det krävs en ökad samordning mellan ett stort antal aktörer i form av lärosäten, regioner, kommuner och privata vårdgivare. Behovet av samordning gäller exempelvis antalet platser, den verksamhetsförlagda utbildningens innehåll och kvalitet, utbildningsadministration,

kursutbud, pedagogisk utveckling och forskning. Det finns inbyggda strukturella hinder för både kommuner och privata vårdgivare att medverka i verksamhetsförlagd utbildning. Det stora antalet lokala avtal mellan lärosäten och hälso- och sjukvårdshuvudmän begränsar studenters möjligheter att genomföra verksamhetsförlagd utbildning på annan ort än avtalen medger och hindrar ett effektivt nyttjande av befintliga platser i hela landet. Att de avtalade kvalitetskraven varierar kan också innebära hinder för fler platser för verksamhetsförlagd utbildning. Som andra hinder som behöver åtgärdas ses bristande tillgång till handledare, vilket kan bero på avsaknad av personal, handledarutbildning eller incitament för att handleda. Betänkandets föreslagna nationella avtal bedöms kunna åtgärda de strukturer som idag försvårar vid anskaffning av praktikplatser.

Yttrande

Att skapa goda förutsättningar för fungerande verksamhetsförlagd utbildning för sjuksköterskestuderande är av högsta vikt. Att de studerandes ges möjlighet att lära sig yrket och få den bredd som praktik inom olika verksamheter ger är avgörande för kompetensförsörjningen. Många gånger är den verksamhetsförlagda utbildningen också vägen in som nyanställd, alldeles särskilt inom kommunala verksamheter som inte alltid är kända hos de studerande. Ett strukturerat mottagande i verksamheten gör att elever stannar som medarbetare.

I Skövde kommun finns redan ett upparbetat och fungerande samarbete med högskolan vilket innebär att samordningen fungerar bra. Här används praktikplatsen.se för samordning av verksamhetsförlagd utbildning vilket fungerar bra för det upptagsområde som finns i dagsläget. Ett nationellt system som föreslås i betänkandet skulle förmodligen kunna innebära att de praktikplatser som inte nyttjas av Högskolan i Skövde eller Göteborgs universitet kan komma att nyttjas av andra elever nationellt, vilket möjliggör ett högre antal elever i verksamhetsförlagd utbildning.

En samsyn i avtalsfrågor och gemensamma lärandemål skulle förenkla och kanske till och med vara avgörande om samarbete ska ske med flera olika högskolor och universitet. Handledarutbildningen som nyttjas i dagsläget är både välfungerande och anpassad. Det finns egentligen ingen anledning att överge den, men att ha en gemensam skulle nationellt sett vara bättre utifrån förslaget. Att ha krav på att handledare har gått handledarutbildning skulle bli en alltför stor utmaning i dagsläget. Bemanningen bland sjuksköterskor är inte stabil, omsättningen är hög och det är svårt att få till en tillräcklig grundbemanning. Detta gör det problematiskt att tillgodose behovet av utbildade handledare. Det är också en utmaning att handledare ska vara tillräckligt erfarna och kompetenta i yrket för att axla rollen samt ha utrymme i tjänsten för att handleda.

Handlingar

Tjänsteutlåtande: Remissvar (SoU2024:9) Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen
Remissmissiv SOU 2024 9

VON § 39/24 Remissvar gällande betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning - långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammet (SoU 2024:9)

Skickas till

Utbildningsdepartementet, u.remissvar@regeringskansliet.se
Vård- och omsorgsnämnden